

דעות אחרונות

5.8.2014

דניאל פרידמן
החזון המדיני הנדרש

תוכנית ההתנתקות מחמאס

מבצע צוק איתן נפתח בשעה שמעמדה המדיני של ישראל רחוק מלהיות מזהיר. היחסים בין ראש הממשלה לנשיא ארה"ב אינם מושג תהום על אהדת יתר. המשא ומתן עם הרשות הפלסטינית קרס, כשרבים בעולם, גם בין ידידינו, מטילים על ישראל את מרבית האחריות לכך. מזכיר המדינה האמריקאי ג'ון קרי אולי לא חשף את כל מפת הנפש מהכישלון להשיג הסדרה, אך מותר להניח שיש בליבו לא מעט על ההנהגה הישראלית. במהלך המשא ומתן הכושל שיחררה ישראל מחבלים, בעוד שההתנתקות בשטחים נמשכה בתנופה הרגילה, ופעולות תג מחיר נמשכו ללא מעצור וגלשו גם לתחומי מדינת ישראל. החשבון על כך יוגש לנו בבוא היום. ועם זאת העולם כולו עדיין איננו נגרדנו, ולפחות בקרב ידידינו יש הבנה לצורך בפירוז רצועת עזה, עניין שספק אם ניתן יהיה לבצעו כל עוד חמאס שולט ברצועה.

יש להכריז כי ברגע שיובטח פירוז הרצועה והשליטה תעבור לגוף המתנער מהטרור, יוסר המצור ויתאפשר לתושביה מעבר לשטחי הרשות

המטרות המדיניות של מבצע צוק איתן רחוקות מלהיות ברורות, אולם נראה שישראל חותרת לכך שאם לא תחזיר את רצועת עזה לרשות הפלסטינית בהנהגת אבו-מאזן (אותה רשות שישראל נגסה בכוחה), הרי לפחות תעניק לה דריסת רגל ברצועה. התפתחות זו מלמדת על קריסת התיאוריה בדבר הפרדת הגדה מהרצועה. תיאוריה זו של חסידי ישראל השלמה גרסה שישראל מסוגלת לקלוט בדרך זו או אחרת את האוכלוסייה הפלסטינית ביהודה ושומרון, תוך התעלמות מהאוכלוסייה העיקרית שברצועת עזה, שאותה, כך אולי סברו, ניתן יהיה לשמר בנפרד. החזרת הרשות הפלסטינית והפתיחה לרצועה – שזוהי כעת המטרה שישראל שואפת אליה בליט ברירה – מחדשת את החיבור בין שתי הקבוצות הפלסטיניות הללו. התמונות מעזה הן קשות. אויבינו וגם הרשות הפלסטינית – איתה יהא עלינו לנהל משא ומתן בתנאי מאבק – ניצלו זאת במישור המדיני וינסו להעביר זאת גם למישור המשפטי. המשפט הבינלאומי ודרך הפעלתו רחוקים מלהיות "אובייקטיביים", ולמעמדנו ולדרך שבה נפעל בתחום המדיני יש השלכות גם על התחום המשפטי.

בעניין זה חיוני להציג חזון מדיני שיצביע הן על שאיפה ישראלית לשלום והן על נכונות להביא לשיפור דרמטי במצבם של הפלסטינים וברמת חייהם, תוך קביעת הסדרים שיבטיחו את ביטחונם של מדינת ישראל. יש להכריז כבר היום על כך שברגע שיובטח פירוז הרצועה והשליטה בה תעבור לגוף המתנער מהטרור, יוסר המצור מעל הרצועה ויתאפשר לתושביה מעבר לשטחי הרשות שביהודה ושומרון. תתאפשר גם פתיחת נמל עזה בכפוף להקמת מנגנון פיקוח שיבטיח מניעת הברחות של נשק וחומרי חבלה, והרעיון בדבר שתי מדינות לשני עמים ייצא לפועל.

עמדה זו חייבת להיות פומבית. הבאתה לידיעת תושבי רצועת עזה, עשויה לסייע לניתוק הקשר בינם לבין חמאס. במישור הבינלאומי עשויה עמדה ברורה זו וכמובן נכונות לקיימה, לסייע לנו לקדם את פני הסערה הצפויה לנו. ■